

holdet over. Der bliver større efterspørgsel end udbud. Altså overbeskæftigelse.

Prisen på arbejdskraft hedder løn.

Men ordet »løn« bruges forvirrende nok på nudansk i to vidt forskellige betydninger.

De fleste tænker på det, som de får for at arbejde.

Denne økonomiske størrelse er imidlertid ret ligegyldig i forbindelse med kampen mod arbejdsløshed.

Her drejer det sig om den betydning af ordet »løn«, som udtrykker, hvad arbejdsgiveren skal betale for at få udført arbejde.

I denne omkostning indgår ud over udbetaling til medarbejderen også en række andre beløb, hvoraf det største er kildeskat.

Derfor er det først og fremmest denne skat, vi skal have fat i og nedsætte, når vi skal stille om fra et arbejdsløshedssamfund til et overbeskæftigelsesland.

Nedsættes kildeskatten – skatten på arbejde – tilstrækkeligt, opnås, at prisen på arbejdskraft falder til det punkt, hvor arbejdsløshedsproblemet er totalt forsvundet.

Så længe folketingsflertallet imidlertid basker rundt i hængedyndet, fordi det mangler mod og handlekraft til at iværksætte den selvforstærkende optur, der hurtigt vil udrydde arbejdsløshed, er det vigtigt at nygenemtænke de fra 1960'ernes begrænsede forestillingsverden stammende lovbestemmelser om arbejdsløshedsdagpenge og arbejdsformidling. De seneste års hårde anskuelsesundersøgelse har nok overbevist næsten alle om, at gældende love er behæftet med meget alvorlige fejl og mangler i deres grundstruktur. Lapperier hist og pist er derfor ikke nok. Folketingets partier må hjælpe hinanden for at nå de bedst mulige resultater og glemme eksisterende antipatier for at finde frem til den trivselsmæssigt og samfundsøkonomisk mindst uholdbare helhedsløsning på problemerne. Det kan ikke nytte noget at stille absolutte idealkrav til en nyordning. Kriteriet for stillingtagen er, at nye grundlæggende principper på området udformes sådan, at der herved skabes et udgangspunkt for, at resultatet bliver mindre dårligt end det gældende, som stammer fra VKR-flertalsregeringen, og som utvivlsomt var baseret på, at man ikke ville opleve en gentagelse af 1930'ernes ulykker. Man overså blot, at nutidens samfund er et helt andet end Stauningtidens.

Nærværende lovforslag udtrykker nytænkningen. Baseret på menneskehedens urgamle erfaring: »Arbejde adler«.

Hovedforbandelsen ved arbejdsløshed – både for den enkelte og for samfundsøkonomien – er lediggangen. Ved at lade folk gå arbejdsløse i måned efter måned nedbrydes de og deres familier. Forringet selvtillid og selvagtelse følger hyppigt af at drive uvirksom omkring og føle sig overflødig. Det udløser ofte alkoholmisbrug og skænderier i hjemmet. 1.000 selvmord forventes arbejdsløshed at blive årsag til i 1982. Mange arbejdsløse er bitre, sårbare og plages af skyldfølelse. Til tider kan de være opfarende, til andre sløve. Begge dele er slemt. Og det hele skyldes, at de har mistet det holdpunkt i livet at gå på arbejde dagligt. Arbejdsevnen ødelægges ved lang tids fravær fra arbejdsdagens rutine med dens benyttelse, udvikling og ajourholdelse af faglige kvalifikationer og indarbejdning i blodet af de for arbejdslivet gældende regler. Døgnrytmen spoleres ved, at man vænner sig til at ligge og drive den af til langt op på dagen. Præcision og arbejdsomhed går tabt. Man mister den for tilpasning på en arbejdsplads nødvendige disciplineringssevne. Også tabet af hverdagens fællesskab med kammeraterne på arbejdspladsen er en alvorlig sag. Den langtidsledige bliver invalid – hvis ikke fysisk så i al fald arbejdsmarkedsmæssigt og ofte tillige psykisk og socialt.

For de unge sker der yderligere det, at de overhovedet ikke i det så livsskæbneafgørende femår omkring tyveårsalderen får mulighed for at tilpasse sig det adfærdsmønster, der er arbejdspladsernes. Det fører lige lukt ud i totalt sammenbrud, at de vænner sig til, at (legale) penge blot er noget, der kommer dryppende løsrevet fra, at man har gjort en indsats for at opnå indtjeningen. Deres forestillinger om produktionslivet bliver helt realistiske. Når dette lægges oven i de senere års degenereringer på børneoplysning og skoleområderne, nærmer usikkerheden, aggressiviteten, rodløshed, initiativløshed og overflødhedsfølelsen sig det katastrofale for den generation, hvis arv bliver at skulle knokle på for at betale kæmpegælden, som de sidste 22 års udelige folketingsflertal har påpraktet nationen.

Ikke blot menneskeligt, men også samfundsøkonomisk er den nuværende ordning forbyrderisk ved, at loven tvinger de 270.000 arbejdsløshedsdagpengemodtagere og de 70.000 på efterløn til ikke at måtte foretage sig noget produktivt. Vejen ud af Danmarks problemer er tværtimod, at der bliver bestilt meget mere. Derfor er det åbenbart, at samfundet ikke har råd til at undvære de mange menneskers arbejdskraft (og i øvrigt heller ikke de næsten lige så mange, der – samfundsmæssigt set – er fejlbeskæftigede med papirarbejde). Det, vi alle til